

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Енергетичний менеджмент»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Спеціальність 073 Менеджмент Освітньо-професійна програма Менеджмент підприємства
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Курс, семестр	Курс 2, семестр 1
Трудомісткість	загальна кількість годин – 150 год.; кількість кредитів – 5
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладачі:</i> Федірець Олег , кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 488а (навчальний корпус №4) <i>e-mail:</i> oleg.fedirets@pdaa.edu.ua тел. 0663312239 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/fedirec-oleg-volodymyrovych Помаз Олександр , к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної. <i>контакти:</i> ауд. 488а, навчальний корпус № 4 <i>e-mail:</i> oleksandr.pomaz@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/pomaz-oleksandr-myhaylovych
Мета вивчення навчальної дисципліни	Мета вивчення навчальної дисципліни: надання майбутнім фахівцям знань про вивчення процесів управління раціональним використанням енергетичних ресурсів. Основні завдання навчальної дисципліни: формування розуміння концепцій, методології, підходів і критеріїв визначення, порівняння, обґрунтування управлінських рішень в галузі енерговикористання за умов обмеженості наявних ресурсів; ознайомлення з основами управління енергетичними потоками; вивчення технології фінансування проектів з енергозаощадження; розгляд сучасних теорій і практик використання енергетичних ресурсів.
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 11. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту

	<p>СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p> <p>СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення</p> <p>СК 20. Здатність застосування засад енергетичного менеджменту для забезпечення високопродуктивної діяльності підприємства (в першу чергу підприємств агропродовольчої сфери) з мінімальними витратами матеріалів, праці, фінансів та раціональним використанням енергетичних ресурсів</p>
Результати навчання	<p>РН04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>РН05. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>РН06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>РН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p> <p>РН18. Демонструвати навички стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику; ідентифікувати ризики в агропродовольчій сфері.</p> <p>РН21. Формувати позитивний імідж у процесі управлінської діяльності.</p>
Методи навчання	<p>словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, метод мозкового штурму), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи письмового контролю (тести, навчальні завдання, контрольна робота), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).</p>
Програма навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Енергетичний менеджмент як навчальна дисципліна і галузь знань.</p> <p>Тема 2. Стан енергозабезпечення та енергетичної безпеки України.</p> <p>Тема 3. Аграрне підприємство як енергосистема.</p> <p>Тема 4. Оцінка енергоемності виробництва аграрної продукції.</p> <p>Тема 5. Показники рівня забезпечення енергетичними потужностями та енерговикористання.</p> <p>Тема 6. Система управління енерговикористанням</p> <p>Тема 7. Проектування енергоефективного виробництва</p> <p>Тема 8. Планування і нормування енергоспоживання.</p> <p>Тема 9. Управління стимулюванням енергоефективності</p> <p>Тема 10. Енергетичний контролінг та енергетичний аудит</p>
Стратегія оцінювання результатів навчання	<p><i>Форми поточного контролю знань здобувачів вищої освіти:</i> виконання завдань на практичних заняттях, розв'язування тестів (за результатами самостійної роботи), контрольна робота; індивідуальні завдання (контрольна робота для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання)</p> <p><i>Форма семестрового контролю</i> - іспит.</p>
Політика навчальної дисципліни	<p>Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття на наступному практичному занятті у спосіб, визначений викладачем. У разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.</p> <p>Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА</p>

	<p>ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist</p> <p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, в якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf.</p> <p>Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ.</p>
<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Перелік дисциплін, які передують їй вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Операційний менеджмент», «Стратегічне управління», «Управління витратами», «Управління інноваціями».</p>
<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>презентації, відеоролики</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гришко В.В., Перебийніс В.І., Рабштина В.М. Енергозбереження в сільському господарстві (економіка, організація, управління). Полтава: Полтава, 1996. 280 с. 2. Закон України «Про енергозбереження» / Верховна Рада України. Офіц. вид. Парлам. вид-во, 1994. 320 с. (Бібліотека офіційних видань). 3. Енергетичний менеджмент: навчальний посібник [А.В. Праховник, В.П. Іваненко, О.В. Розумовський та ін.]. К.: Київська нотна ф-ка, 1999. 184с. 4. Енергозбереження: Енергетичний аудит. Загальні вимоги (ANSI/IEEE 1995, NEQ) / В. Мамалига (розроб.). Чинний від 2002.07.01 К.: Держстандарт України, 2002. 38 с. (Бібліотека офіційних видань). 5. Корчемний М., Федорейко В., Щербань В. Енергозбереження в промисловому комплексі. Тернопіль: Підручники & посібники, 2001. 974 с. 6. Ковалко М.П., Денисюк С.П. Енергозбереження – пріоритетний напрямок державної політики України. НАН України; АТ «Укренергозбереження» К.: УЕЗ, 1998. 506 с. 7. Перебийніс В.І. Енергетичний менеджмент: навчальний посібник. Полтава: Полтавська поліграфіка, 2004 232 с. 8. Перебийніс В. І., Федірець О. В. Енергетичний фактор забезпечення енергетичної спроможності продукції: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2012. 190 с. 9. Федірець О. В., Яремчук М. О., Корсунська Д. Є. Енергетичний менеджмент сільськогосподарського підприємства: економічне значення в сільськогосподарських підприємствах. Економічний форум. Луцьк: Луцький національний університет, 2018. № 4 С. 132-138 10. Федірець О. В., Зось-Кіор М.В., Писаренко Р.О. Методичні підходи до оцінки ефективності використання енергетичних ресурсів у сільському господарстві. Економіка та суспільство. 2020. № 44. С. 22. <p style="text-align: center;">Допоміжні</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Кирик С. Підвищення ефективності енерговикористання. Економіка та суспільство. 2001. № 3. С. 35-39. 12. Мороз О.В. Енергетична оцінка прогресивних тенденцій розвитку сільського господарства України. Економіка АПК. 1998. № 7. С. 34-38. 13. Окоча А. Ефективно використовувати пально-мастильні матеріали. Економіка АПК. 1996. № 1 С. 10-13. 14. Техніка АПК. 1996. № 1 С. 10-13. 15. Стахів О. А. Енергетична ефективність аграрного природокористування на сільських землях. Економіка АПК. 1999. № 2. С. 67-70.

	<p>16. Федірець О. В. Вплив енергоспоживання сільськогосподарських підприємств на рівень їх конкурентоспроможності. Наукові праці Полтавської державної академії. Вип. 2(5) Т.1. Полтава: ПДАА, 2012. С. 302–307</p> <p>17. Щербинін А.В., Малиш М.Н., Перебийніс О.В. Проблеми якості та гомісткості виробництва і перевезення продукції. Регіональні перспективи. 2007. №5-6. С. 28-31.</p> <p>18. Markina I., Fedirets O., Sazonova T., Kovalenko M., Ostashova V. Formation of an Energy Efficient Strategy of Enterprise Management. Journal of Entrepreneurship Education. 2018. Volume 21, Special Issue 2. https://www.abacademies.org/journals/journal-of-entrepreneurship-education-inpress.html (Скопуч)</p> <p>19. Fedirets O., Kalinichenko O., Shkurko V. Energy management and energy efficiency in the agrarian sector of the national economy: [monog.]. Management of the 21st century: globalization challenges. Nemoros s.r.o. Prague, 2018. P. 231-237.</p> <p>20. Fedirets O. V. Formation of agricultural enterprise energy saving mechanism. Eastern Economics, №9 (2018) С. 153-159.</p> <p>21. Halytskyi O., Polenkova M., Fedirets O., Brezhnieva-Yermolenko O., Hanzhiuk S. Mathematical risk assessment model for biodiesel production projects in Ukraine agriculture. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 2021. 2(37), 280-286 (WoS)</p> <p>22. Вдовенко Н.М., Федірець О. В., Зось-Кіор М.В., Гнатенко І.А. Роль горинку в менеджменті ресурсозбереження та ресурсоефективності конкурентоспроможних підприємств агропродовольчої сфери. Український журнал сільськогосподарської економіки. 2020. Том 5. № 4. С. 222-229.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <p>23. www.nbu.gov.ua/ (Бібліотека ім. В.І. Вернадського)</p> <p>24. http://korolenko.kharkov.com/ (Бібліотека ім. В.Г. Короленко)</p> <p>25. http://lib.meta.ua/ (Електронна бібліотека)</p> <p>26. www.lib.ua-ru.net/ (Студентська електронна бібліотека)</p> <p>27. http://zakon3.rada.gov.ua/ (Нормативно-правова база України)</p> <p>28. www.ukrstat.gov.ua/ (Державна служба статистики України)</p> <p>29. www.iteam.ru/publications/strategy</p> <p>30. www.unep.ch/ (Програма ООН з питань захисту довкілля – United Nations Environment Program)</p> <p>31. www.rada.kiev.ua (сайт Верховної Ради України)</p> <p>32. www.eea.europa.eu/ (ЕЕА – European Environment Agency)</p>
Рік введення	2023